

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poštni pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 15.

Sobota 19. februarja 1927.

Leto II.

Socialistom vseh dežel!

Imperialistična politika vesil
je izzvala

nove vojne nevarnosti

v vseh delih sveta.

Imperialistične velesile, njim na
čelu Anglija, pošiljajo vedno več

vojnih ladij in čet na Kitajsko.

Vzlic opoziciji izvoljenih članov zakonodajne indijske skupščine, pošiljajo indijske vojake, potlačene proti potlačenim, na Kitajsko. Medtem, ko se je na drugi strani Anglija začela pogajati zaradi revizije neenakih pogodb, izbegavajo ostale velesile, prežeč na svoje prilike, vsak odgovor na zahteve kitajske revolucije. Mednarodni kapital podpira generale kitajske revolucije. Reakcionarne sile hočejo izrabiti kitajsko revolucijo kot povod za prekinitve diplomatskih odnošajev s sovjetsko Unijo. Civilna vojna na Kitajskem grozi z dogodki, ki utegnejo ogroziti svetovni mir.

Da se zaščiti življenje in trgovina tujcev na Kitajskem, ni treba nobenih armad in nobenega brodograja. Tujci bodo toliko bolj sigurni, kolikor hitreje preneha tuje tlačanje izzivati mržnjo kitajskega naroda.

Združite se zato, delavci, socialisti vseh dežel, vaš glas z glasom angleške delavske stranke, ki se bori za enakopravnost Kitajske v zboru samosvojih.

Podpirajte po svojih močeh nacionalno in demokratično osvobodilno gibanje kitajskega naroda kot predpogoj za osvoboditev proletariata! Zahtevajte povsod:

Odpoklic tujih čet in vojnih ladij!

Neomejeno suverenost kitajskega naroda!

Ukinitev vseh neenakih pogodb!

Ukinitev koncesij in eksteritorialnih privilegijev!

Neodvisnost kitajskega carinskega in poštnege režima!

Kakor na daljnem vzhodu, tako ogroža imperializem mir tudi v Ameriki. V

Meksiki

stremi delavska in kmečka vlada za tem, da osvobodijo naravna bogastva dežele pred izkoriščanjem po tujih kapitalistih ter da razdeli zemljo med ljudsko maso. Amerikanski kapitalizem, ki je še včeraj deklariral o pravici samoodločbe narodov, se protivi danes, hlepeč po meksikanskem petroleju, osvobodilni borbi meksikanskega naroda ter organizira zarotniška gibanja proti meksikanski delavski vladi. Istočasno posega z oboroženo silo v notranje boje srednjemeriških republik. Protestirajte, delavci, socialisti vseh dežel, skupno s socialističnimi in naprednimi silami Združenih držav proti ameriškemu imperializmu, ki hoče odkupiti svoje gospodarstvo nad petrolejem z rekami krvi.

Zahtevajte povsod pravico samoodločbe za meksikanski narod!

Toda tudi v Evropi ogrožajo mir nove nevarnosti.

Italijanski fašizem,

ki je oropal italijanski proletariat vseh odpornih sredstev proti kapitalističnemu izkoriščanju, ki je najboljši možni italijanske demokracije deloma pregnal v izgnanstvo, deloma pa pusti žalostno propadati v svojih deportacijskih krajih, in katerega teroristični režim daleč prekaša vse strahote predvojnega ruskega carizma, skuša potom nasilnih zunanjih pridobitev opravičiti svoj nasilni režim v notranjosti.

Italijanski fašizem je pretvoril Albanijo v svojo kolonijo in skuša sedaj združiti pod svojim vodstvom Madžarsko, Rumunijo in Bolgarijo proti Jugoslaviji. Zadnje feudalne vlade Evrope, vlade albanskih begov, madžarskih magnatov, rumunskih bojarov, se zbirajo okoli italijanskega fašizma, ki stoji s svoje strani spet pod zaščito londonskih in njujorških bank. Jugoslavija se mrzlično oborožuje za obrambo. Na Balkanu grozi s ponovitvijo situacije, kakor je bila l. 1914!

Pod varstvom angleške vlade in italijanskega fašizma je

madžarska reakcija

potlačila vse demokratične sile v deželi, briskirala razoroževalne določbe trianonske pogodbe in obenem predrzno prezrla vse. l. 1921 prevzete mednarodne obveznosti proti restavraciji Habsburgovcev. Sedaj ponuja italijanskemu fašizmu življenje in imetje madžarskega kmeta kot ceno za privolitve k restavraciji Habsburžanov! Zopetno ustoličenje Habsburžanov na Madžarskem bi postavilo madžarske bajonete v službo monarhistične protirevolucije v sosednih republikah in ogrozilo vse sosedne države Ogrske z nevarnostjo madžarske revanše in restavracijske vojne.

V očigled teh nevarnosti za mir in za svobodo ljudstev, je dolžnost delavcev in socialistov v vseh deželah.

koncentrirati vse sile proti italijanskemu fašizmu in proti njegovim vazalom, proti reakciji v Madžarski, Rumuniji in Bolgarski.

Povdarjajte povsod zločine italijanskega fašizma!

Pobijajte politiko imperialističnih vlad, ki v interesu svojih kombinacij zdaj v Arabiji, zdaj v Abesiniji, in da pridobe italijansko vlado za svojo imperialistično politiko na Kitajskem, izdajajo demokracijo ce-dečo se krvi italijanskega proletariata, fašizmu, ki pripravlja nova krvoprelitja v celi južni Evropi.

Vztrajajte povsod na tem, da vlade v smislu obveznosti, ki jih je Madžarska prevzela l. 1921, ne smejo dovoliti restavracije Habsburžanov!

Zahtevajte, da naj demokratične vlade tirjajo od Društva narodov energičen nastop proti tem novim vojnim nevarnostim.

Kot nalezljiva kuga se je razširil fašizem po Evropi. Dogodki v

Litvanski

kažejo na nevarnost. Te nevarnosti bodo za mlade države, ki leže med Nemčijo in Rusijo, po ponovno neuspehah poljsko-nemških trgovinskih pogajanjih še večje. Tudi v tem delu Evrope naraščajo nevarnosti za mir in za svobodo.

Protestirajte delavci, socialisti vseh dežel, proti belemu terorju v Litvanski. Združite vaše glasove z glasovi nemške socialne demokracije in poljskih socialistov za vzpostavitev mirovnih gospodarskih in političnih odnošajev med Nemčijo in Poljsko!

Imperializem in fašizem, tesno združena, ogrožata vsepovsod svetovni mir. Borba za svobodo je združena z borbo za mir. Kot predbojev-

nik človeštva mora delavski razred izvojevati narodom svobodo, človeštvu pa mir!

Doli z vojnim oboroževanjem!

Doli s fašističnim nasilnim režimom!

Živel mednarodni socializem!

Pariz, 13. febr. 1927.

Eksekutiva socialistične delavske Internacionale.

Zborovanje Socialistične Internacionale v Parizu.

Seja eksekutive.

Eksekutiva socialistične internacionale je zborovala v soboto in v nedeljo v Parizu. Tajništvo Internacionale je pozvalo na to zborovanje tri zastopnike kitajske socialne demokracije. V imenu kitajske socialistične stranke je podal sodrug Jan Kantao daljše najboljšega marksističnega duha prežeto poročilo o poteku kitajske revolucije. Zastopnika angleške delavske stranke, sodruga Cramp in Gillies in zastopnik angleške neodvisne delavske stranke, Fenne Brockwai, so nato poročali o velikopotezni akciji angleškega delavstva proti pošiljanju čet v Kino. Longuet je poročal o zadržanju francoske vlade, Abrahamovič o stališču sovjetske vlade k civilni vojni na Kitajskem.

O sporu med Združenimi državami in Meksiko je podal pismeno poročilo sodr. Hillquit iz Newyorka.

O fašistovskih intrigah na Balkanu in o vojni nevarnosti v južni Evropi so poročali sodrugi Topalovič (Jugoslavija), Modigliani (Italija) in Otto Bauer (Avstrija).

Po zaslišanju teh poročil je Internacionala sklenila izdati manifest na delavce vsega sveta, da jih pozove na boj proti grozečim vojnim nevarnostim. Za sestavo manifesta se je izvolila posebna komisija, v katero so bili poslani sodrugi Otto Bauer, Gillies, Longuet, Topalovič in Treves. Naslednji dan je bil manifest, z malimi izpremembami, ki jih je predlagala angleška delegacija, soglasno sprejet. Manifest objavljamo na prvem mestu.

Eksekutiva se je nato bavla z bojem proti fašizmu in reakciji. Modigliani je poročal o položaju v Italiji, Kallnin o razmerah na Litvanskem, Vojnea o Rumuniji, Vezpalko o preganjanju Ukrajincev na Poljskem in v Rumuniji, Neizdalkowski o položaju na Poljskem, Abramovič, Suhomlinov, Zeretelli (Georgija) in Lucker (Palestina) so opozarjali na strahovito preganjanje socialrevolucionarjev, socialistov in anarhistov v sovjetski Rusiji, preganjanje, ki še vedno traja.

Modigliani je vprašal, če bi se ne moglo koristno izrabiti upliv socialistov v Zvezi narodov za boj proti fašizmu in reakciji. De Brouckere (Belgija) je odsvetoval, ker smatra,

da Zveza ne more še z uspehom intervenirati v notranjih razmerah druge velesile. Otto Bauer je bil mnenja, da delavska stranka, ki pride v veliki državi do moči, najde lahko vedno sredstva, intervenirati v korist potlačene proletariata. Ko je vladala v Angliji delavska stranka, je bilo gotovo mogoče vezati dovoljenje za najetje posojila Madžarski na gotove politične koncesije. Gilliers je opozarjal na nevarnosti take intervencijske politike. Eksekutiva je sklenila podvreči vprašanje intervencijske politike posebni temeljiti razpravi na eni prihodnjih sej.

Sklenila je nato resolucijo, v kateri protestira proti preganjanju socialistov in mučenju političnih žrtev tako v deželah reakcije, kakor tudi v sovjetski Rusiji. Izvolila se je tudi posebna komisija, ki bo preiskovala in zasledovala vse slučaje preganjanja in mučenja.

Sklenilo se je nadalje, pozvati vse socialistične stranke vseh dežel, da nabirajo znova prispevke za Matteottijev fond, za kar naj se izrabijo zlati Prvi maj.

Neodvisna delavska stranka Anglije je predlagala, da naj Internacionala skupno s strokovno Internacionalo prouči možnost onih praktičnih sredstev, ki naj se vporabijo v slučaju nove vojne nevarnosti, da se ohrani mir. Tako n. pr. vprašanje generalnega štrajka v municijski industriji in v transportnih panogah. Sodr. Fritz Adler je predlagal, in temu predlogu se je pridružil tudi zastopnik imenovane neodvisne delavske stranke Brockway, da naj se predlog pošlje v izjavo vsem priključenim strankam, da se o njem izjavijo, nakar bo eksekutiva na prihodni svoji seji o predlogu definitivno sklepala.

Nato se je eksekutiva bavila z vprašanjem odnošajev med nemškim reakcionarnim in monarhist. Reichswehrom in sovjetsko Rusijo ter z vprašanjem razorožitvene konferenice ter z drugimi taktičnimi vprašanji socialistične politike.

Končno se je razpravljalo tudi o predstoječi mednarodni gospodarski konferenci, o strokovnem gibanju v Italiji, o mednarodni ženski konferenci ter o sklicanju prihodnjega mednarodnega socialističnega kongresa. Sklenilo se je, da se naj kongres vrši 30. julija 1928 v Londonu.

Fašistovska revolucija v Litvi.

Danes so tudi nam bolj znane podrobnosti o faktih in vzrokih zadnje fašistovsko-klerikalne revolucije v Litvi.

Ljudstvo v Litvi je bilo nezadovoljno s korumpirano gospodarsko politiko klerikalcev, ki so imeli večino v parlamentu pred zadnjimi vo-

litvami. Prišle so nove volitve in ljudstvo je na volišču obračunalo s klerikalci, t. j. prejšnja klerikalna večina je ostala v manjšini; v parlament je pa poslalo ljudstvo petnajst socialistov in dvaindvajset ljudskih socialistov. Ti socialisti in druge manjše stranke levice so se

združili in so ustanovili vlado levice. Ako bi ta vlada levice sprejemala zakone, ki bi dovolili klerikalnim veleposestnikom in farovžem nagromaditi še več premoženja, kot so ga imeli, bi klerikalci ne polagali tolike važnosti na to, kdo je na krmilu vlade. Ampak zgodilo se je narobe. Vlada levice je šla pogumno na delo ter sprejela zakone, ki so ovirali oplenjevanje ljudstva po klerikalcih. In tako so klerikalci stopili v zvezo z litvinskimi fašisti, z namenom, da strmoglavijo s silo vlado, ki ne služi njih interesom. Kovali so zarote že od meseca maja t. l., dokler ni prišla prilika, da se poizkusi z nasilnim preobratom.

V času do nasilnega preobrata so pa z lažmi delovali med ljudstvom. Poslužili so se po znani metodi vseh mogočih sredstev. V nemar niso puščali prižnice in spovednice, ampak so ju prav dobro izrabili v onih krajih, v katerih so imeli oblast nad kmečkim ljudstvom. Njih laži so bile tako gorostasne, da so si same nasprotovale, in če bi kmečko ljudstvo količkaj razmišljalo, bi prišlo na sled, da strašno lažejo.

Lagali so o vladi, da namerava Litvo izročiti sovjetski Rusiji, in prf tem slikali grozote boljševiškega sistema. Vernemu ljudstvu so pripovedovali, kakšne strašne muke čakajo vsakega po smrti, ako ne prime za meč proti boljševiški nevarnosti. Medtem ko so na eni strani tako govorili, so pa na drugi lagali, da vlada levice namerava prodati Litvo

inozemcem, t. j. Poljakom. Če bi nevedno kmečko ljudstvo, ki vidi v svojih politikujočih duhovnih namestnike Kristusove in maziljence gospodove, le količkaj mislilo, bi prišlo na sled lažem, ker nihče ne more prodati dežele hkratu dvema državam: sovjet. Rusiji in Poljski.

Kmečko ljudstvo v Litvi je ravno tako pokorno svojim voditeljem, kot v Sloveniji, pa sprejme vse laži za resnico.

Vse to je povzročilo, da je preobrat v noči od 16. do 17. decembra uspel. Prvo noč ni tekla človeška kri. Toda komaj so bili klerikalci varni, so izvedli v zvezi s fašisti svoj krvavi program. Uvedena je bila diktatura in ustreljeni so bili komunisti, ki jih je bila vlada levice pomilostila. Fašistovski zarotniki so izvršili navaden umor, za katerega ni nobenega opravičila.

Taki so klerikalci v Litvi, in ne ločijo se nič od klerikalcev po drugih deželah. Dokler so v manjšini in nimajo moči v svojih rokah, toliko časa igrajo ulogo krotkega jagnjeta, ki nikomur ne škali sreče. Kadar pa pridejo do moči in oblasti, tedaj se iz krotkih jagnjet izpremene v grabljive volkove in se krvavo maščujejo nad onimi, ki so jim nasprotovali.

Delavstvo v Litvi je prekasno spoznalo nevarnost, ki mu je pretila in je zato danes izročeno fašistovski vladi na milost in nemilost. Toda z zaroto ustoličeno vlado manjšine lahko vrže nova zarota — večine!

Industrijska kriza v Italiji.

Pretnje z nacionalizacijo.

Italijanska industrija, posebno kovinska in tekstilna, se nahaja v hudi krizi. Take krize še ni bilo v Italiji, odkar je fašizem na krmilu. Umetno dviganje lire je povzročilo krizo. Položaj je sličen onemu na Francoskem, kjer so tudi hoteli čez noč »ozdraviti« frank, pa so izzvali polom industrije.

Povečana vrednost lire onemogočuje konkurenco v tujini, medtem ko je pomanjkanje tekočega denarja obubožalo trg v Italiji. Tovarnarji so se nankrat znašli z velikimi zalogami blaga, pa brez kupcev. Ker so surovine v inozemstvu nakupili po nižji vrednosti lire — 30 za dolar — so zdaj prisiljeni podražiti izdelke, ker je lira medtem porastla na 23 za dolar. Za podražene izdelke pa ni odjemalcev. Tako so tovarnarji v Italiji zdaj prisiljeni ustavititi obratovanje.

Velika avtomobilska tvrdka »Officine Metallurgiche« v Milanu je že ustavila delo, drugi dve storita v kratkem enako. Velike tvrdke v tekstilni industriji imajo tudi ogromne zaloge blaga — pa nobenih kupcev. Obustavljajo svoje obrate. Posledica: jeklarske družbe so tudi začele odslavljeti delavce. Tretjina delavcev v Milanu je že na cesti.

Italijanski bankirji se jeze in zvrčajo vso krivdo na Mussolinija in njegovega finančnega ministra Volpija, ki sta hotela hitro dvigniti vrednost lire. Mussolini je padel v nemilost pri tovarnarjih in bankirjih tudi vsled novega liktorskega posojila, ki je bilo narodu vsiljeno. Podjetniki so bili primorani podpisati velike vsote. Ker niso imeli dovolj gotovine, so začeli menjati kratkodobne državne obveznice. Na ta način je bila državna blagajna kar čez noč posušena za dve in pol milijardi lir.

Mussolini ima sedaj obilo vražjega posla z bankirji in industrijalci. Ker se boji brezposelnih delavcev, bi rad prisilil tovarnarje, da obdrže svoje obrate; ti pa zahtevajo, da jim vlada preskrbi odjemalce za blago.

Pred kratkim je skupina tovarnarjev posetila Mussolinija v Rimu in ga precej oštela radi njegovega divjega revaloriziranja lire. Reklji so mu, da jih je njegova ekonomska politika malone že ubila in da morajo zapreti svoje tovarne.

»Ako zaprete tovarne, jih moja milica okupira še tisti dan,« je zagrozil Mussolini in fabrikanti so odšli. Mussolini pripravlja sedaj načrt nacionaliziranja kovinarske in tekstilne industrije.

Sovjeti ne bodo intervenirali na Kitajskem.

Podpredsednik sovjetskega vladnega kabineta Rudzutak je izjavil, da Sovjetska Unija nima absolutno nobenega načrta za oboroženo intervencijo na Kitajskem ter dodal:

»Mi se ne bomo vtikali, čeprav imperialistične vesile začno vojno s Kitajci. Naše stališče je, da ostanemo prijateljsko nevtralni napram ljudski (kantonski) vladi. S kitajskimi nacionalisti simpatiziramo in pomagali jim bomo na vse načine, izvzemši z rdečo armado.«

Dalje je rekel, da sovjetska vlada ne more prepovedati sovjetskim državljanom, da se prostovoljno pridružijo kantonski armadi in poma-

gajo kitajskim revolucionarjem v boju z imperialisti, toda to še ne pomeni, da je kitajska revolucija delo Moskve.

»V teku naše civilne vojne smo imeli mnogo inozemskih vojakov v naših vrstah, ki so nam pomagali, toda absurdno bi bilo reči, da je oktoberska revolucija zmagala nad intervencijo zato, ker so ji pomagali tuji prostovoljci.«

Rudzutak je tudi dejal, da zapadnjaški imperialisti lahko vsak čas zopet pošljejo svoje armade v Rusijo, kakor jih zdaj pošiljajo na Kitajsko, zato naj bodo ruski delavci in kmeti dobro pripravljeni.

Opazke na robu.

Da ne ostanemo v zmoti.

Zadnjič se je »Slovenec« spet razpisal o krščanskem nauku in etiki, ki da pomenjata za človeštvo novo razdobje, začetek nove zgodovine, novega pojmovanja človeških ciljev in dolžnosti. Da ne bodo

pri »Slovencu« mislili, da smo se s to tolikokrat ponavljano pesmijo že pomirili, evo malo odgovora:

Nauk, ki ga forsira katoliška vera, kot nekaj novega in odrešujočega, je nastal iz mitologije (bajeslovja). Najprej se je vzelo božje posebljenje, t. j., da je bil resnični ustanovitelj božjega izvora. Sv. Trojica, ki je sledila, je bila le poeno-

stavljenje prejšnje množine bogov, katerih se je štelo okoli 20 do 30 ti-soč. Kjer so poprej stali kipi Diane Efeške, so nato zavladali kipi Marije. Oboževanje herojev je zamenjalo proglaševanje svetnikov. Pogani so imeli za vse bogove, kristjani pa imajo za vse svetnike in svetnice. Kakor je bil svojčas Panteon poln kipov poganskih bogov in boginj, tako so danes cerkve polne kipov raznih svetnikov in svetnic.

Krščanska mitologija ima pravzaprav petero bogov: boga očeta, boga sina, boga svetega duha, boginjo Previdnost in boginjo Prirodo. Toliko zaradi točnosti.

Pristaši krščanskega nauka ne morejo verjeti in nočejo priznati, čeprav je dognana resnica, da je zavladala pravzaprav s krščanstvom večja nevednost in tema kot prej. Prej je bilo na svetu daleko več znanja, nego nekoliko stoletij pozneje.

Če novi zakon pravi: »Ako te udari kdo v desno lice, nastavi mu še levo« — se zamenjuje pojem potrpežljivosti s pojmom neumnosti in

se človeka in njegov ponos do skrajnosti ponižuje. Taka filozofija je prijala le gospodom v odnosu do svojih hlapcev.

Tisti, ki so oznanjali nauk o ljubezni do sovražnika, so bili po navadi najbesnejši zasledovalci in preganjalci vsakogar, ki ni ž njimi soglašal.

Ljudje, katere so Judje in krščanski fašisti zvali zasmehovalno s »pogani«, so imeli boljše in jasnejše pojme o pravičnosti in pravosti, nego jih najdemo v Starem zakonu (židovskega izvora) in tudi v Novem. Besede, s katerimi je pogan Solon odgovoril na vprašanje: »Katera vlada je najbolj ljudska?« niso prišle nikoli v krščanski kredo, ker obsegajo maksimum politične morale: »Tista.« — je odgovoril, — »ki smatra še tako malo krivico napram najbednejšemu posamezniku, za žalitev celote!« — Solon je živel približno 500 let pred Kristusom!

Toliko, da ne bo »Slovenec« mislil, da nas njegove stereotipne no-voletne in druge priložnostne jere-mijade prepričujejo in navdušujejo.

Organizacijski in kulturni problem socializma.

Enakopravnost žene.

Socialisti zahtevamo, da veljaj enakopravnost tudi za žene in to v političnem, gospodarskem in kulturnem oziru.

Jasno pa je že danes, da splošno izenačenje pravic moža in žene ne bo v nobenem slučaju izvedeno v zajednici, ki temelji na zasebno kapitalističnem sistemu.

Današnji sistem zahteva kolikor mogoče največ dela, kolikor mogoče najcenejše delo in sicer v korist posameznikov — kapitalistov. Večkrat pa izrekamo zahtevo, da se ženo v delovnem razmerju ne sme smatrati za manj vredno bitje. Ona mora vršiti enake dolžnosti in uživati iste pravice, kakor moški. To je pa v kapitalistični družbi nemogoče, ker sodi kapitalizem vrednost človeških bitij po njihovi produktivni ceni. Žensko delo plačuje kapitalizem slabše kot moško delo, ker ne more žena že po svoji fizični moči biti pri delu tako produktivna, kakor moški delavec. Če pa vrši žena drugo lažje delo, je navadno tudi manj plačana.

Kar se pa tiče pisarniškega, duševnega dela, obstoji v tem oziru neka enakopravnost, pa tudi tukaj kapitalistični sistem (čeprav po krivici) smatra ženo za manj vredno in ji zaupa navadno le mehanično pisarniško delo, iniciativno delo pa moškimi pisarniškim močem. Zato je žena tudi v pisarnah vedno slabše honorirana kakor moški.

Današnji gospodarski sistem izključuje torej možnost popolne enakopravnosti obeh spolov. Čeprav je današnja družba v nekaterih slučajih priznala ženam bolj v teoriji nego v praksi, in to šele v posameznih državah, politično enakopravnost, smo še vedno zelo daleč od kulturne in gospodarske enakopravnosti. Taka popolna enakopravnost bo izvedljiva šele potem, ko uresničimo enakopravnost človeške družbe v splošnem.

Gospodarsko bolj situirani sloji imajo v sedanjem družabnem sistemu odločno večjo možnost kulturno

živeti in se izživeti, študirati, potovati, obiskovati gledališča itd., kakor pa delavski razred. Žena bolje situiranih slojev more n. pr. zato kulturno močno nadkriljevati moža iz proletarskih slojev, medtem ko delavčeva žena v splošnem zaostaja kulturno za moškimi iz delavskih slojev. Oboje je mogoče le vsled tega, ker so kulturne možnosti na razpolago v prvi vrsti bogatejšim slojem. — Enakopravnost moža in žene je torej mogoča le na osnovi splošne enakopravnosti človeške družbe. Tako enakopravnost pa more uresničiti le socializem, ki se zato bori za odstranitev vseh družabnih razredov in za enakopravnost vseh ljudi.

Šele v socialistični družbi bo torej mogoče uresničiti docela ideal enakopravnosti obeh spolov. Iz tega pa sledi logični nauk: Žene, ki se bore za žensko enakopravnost, morajo biti socialistinje, se morajo boriti v naših vrstah za uresničitev gospodarske enakopravnosti vseh ljudi, iz česar sledi neizbežno tudi popolna politična in kulturna enakopravnost obeh spolov. Žene, ki se bore v meščanskih strankah in društvih za žensko enakopravnost, ne bodo nikoli uresničile ideal ženske enakopravnosti! To zavest je treba dati napredno mislečim ženam in je zato potrebno, da se v naših organizacijah sistematično dela na poglobitvi socialnega razumevanja, na skupni vzgoji mož in žena v smeri in v duhu socialističnega nauka.

Socializem kot skupna družabna uredba novega človeštva na osnovi enakopravnosti, ni le gospodarsko vprašanje, ampak še posebej kulturno vprašanje. Stremeti moramo k višjim ciljem. Te cilje pa bo mogoče v celoti uresničiti šele, ko bodo zanje živeli in se borili vsi pravno, gospodarsko, kulturno in politično razdedinjeni, vsi gospodarsko izkoriščani in družabno zapostavljeni moški in ženske!

Proračunska seja mariborskega občinskega sveta.

(Konec.)

Za finančno-gospodarski odsek je poročal g. dr. Jerovšek.

Z mestno plinarno so pač večne težave. Pred leti je bil način obratovanja popolnoma spremenjen. Retortne peči so bile kot zastareli sistem opuščene in na mesto istih so se nabavili razni stroji najnovejših iznajdb. Res je, da se je doseglo mnogo večjo izrabo in prihranilo se je skoraj 50 odstotkov delovnih moči. Toda stvar se še izpopolnjuje. Vergasungsindustriegesellschaft na Dunaju je dobavila tri razne stroje, za katere je prevzela jamstvo, da se bo s pomočjo istih obrat zopet za toliko in toliko odstotkov zboljšal. To pa je bil slučaj samo pri enem

stroju, pri ostalih dvema pa le deloma. Zato ponuja omjenjena družba sedaj še en stroj, potom katerega se bo doseglo na 100 kg premoaga 100 kubičnih metrov plina. To ponudbo se sprejme s pridržkom, ako more tvrdka dokazati, da taka naprava že postoja v kaki plinarni. — Pri tej priliki se je dr. Jerovšek malo zaletel s svojim poročilom. Njegova krščanska navada je, da išče in brska za starimi »greh« ne krščanskih mož, ampak — socialistov. Tako je tudi pri tem poročilu s povdžarkom naglašal: »Za časa prejšnjega občinskega sveta (ko so vladali socialisti brez večine na magistratu in je bil tudi g. Jerovšek

zraven) so se retortne peči prodale, sedaj pa zahteva uprava plinarne, da se jih zopet nabavi. Ergo, slabo gospodarstvo pod socialisti! Tega sicer prebrisani g. Jerovšek ni rekel, ampak namignil je, ker je rekel: »za časa prejšnjega obč. sveta«. Sodrug Bahun pa je g. Jerovška poučil, da se tedanje stare retortne peči niso prodale, ker je to nesmisel, ampak so se razdrle in od njih ni ostalo ničesar drugega kot sipa, katero se je vrglo proč. Če pa sedaj zahteva ravnateljstvo plinarne nove retortne peči, tedaj jih rabi samo za rezervo. Da, da, včasih se tudi naš mali vsevedež malo zaleti, ko prenašlo kolozce preobrača.

Precej debate je povzročila zadeva Košak, ki diši malo po korupciji. Košaku, ki je menda nek penzionirani podpolkovnik, se je dalo bivši judovski tempelj (celo poslopje, ki vsebuje dve stanovanji, vrt in velikansko klet) za bagatelo 1500 D mesečno v najem. Najemnik omejenne kleti ne rabi. Rabil pa bi jo nek obrtnik, toda Košak bi rad imel za ta podnajem skoraj toliko kot on plača za celo hišo in vrt! Ze tedaj so socialisti odločno nasprotovali, ko se je delala kupčija s Košakom, ker je bil občinski svet svoječasno sklenil, da se celo poslopje renovira ozir. adaptira za dve kompletni stanovanji, za kar je bilo dovoljeno 35.000 Din. Namesto tega so klerikalci napravili na tihem pogodbo s Košakom za celo hišo. Povrh tega pa gorenji kredit zvišali na 56.000 D. Za Košaka je baje posredovala klerikalna porodica in kadar so klerivanjsko bedo je tako gospodarstvo

naravnost zločin; lahko bi se oddalo to dvema strankama v najem in kalni interesi tu, tedaj se morajo vsi drugi interesi — pa tudi občinski — umakniti. Z ozirom na hudo stanjšanje ostale pritikline bi bile na razpolago res potrebnemu reflektantu. Toda blokaška gospoda je napravila s Košakom dveletno pogodbo, da bolj drži in sedaj se izgovarja na pogodbo. Če je tako gospodarstvo pravilno, naj presoja javnost!

Občinski svet je proti takemu verižništvu ozir. navijanju. Toda večina se izgovarja, da ima Košak pogodbo in se mu tega ne more zabraniti. In ravno ta zadeva je svoječasno povzročila v občinskem svetu mnogo kritike, ker se je napravil sklep, da se poslopje adaptira za dve stanovanji. Med tem pa se je napravilo kupčijo s privatnikom in občinski svet postavilo pred gotovo dejstvo. Seveda bi bila blokaška večina to preprečila, pa ni smela rad disciplin. Mestna občina pa je pri tem precej oškodovana. O tem bomo še govorili.

Raznim strankam se je znižalo takso za večjo vporabo vode, kakor tudi nekaterim dovolilo popust pri prirastkarini.

Na podlagi predloga socialističnega kluba, katerega je izdelal sodrug Petejan, se je sprejelo nov pravilnik za podpore brezposelnim. Seveda je bil predlog preje od večine primerno »sfriziran« in na njegovi vrednosti zmanjšan. Vseeno pa je boljši kot je bil dosedanj. Počasi bodo vendarle še »neverni« socialisti klerose nekoliko »zbrili« v krščanstvu!

Dnevne novice.

Minister za socialno politiko dr. Gosar je poročal novinarjem o delu v svojem resoru. Povdarjal je potrebo, da se pomaga brezposelnim v prvi vrsti potom zidanja stanovanjskih hiš, s čimer bi se nudila delavcem možnost zaposlitve, na drugi strani pa pomagalo rešiti kričečo stanovanjsko bedo. V to svrhu, je izjavil, bo mobiliziral kapital, ki leži v hipotekarni banki in ki so ga delavci sami vplačevali v sklad za brezposelne. Povdarjal je nadalje, da se morajo posredovalnice dela ohraniti vsaj v tej obliki in obsegu, kakor poslušajo sedaj, da se mora urediti stanje bolniško zavarovalnih zavodov in inšpekcije dela ter sploh posvetiti socialni politiki večjo pažnjo. Gosar se je v tej svoji izjavi omejil le na bližnje, konkretne in najnujnejše stvari; iz tega sklepamo, da mu je namen, skoro urediti vsaj ta kričeča vprašanja, ki so se pod prejšnjim ministrstvom grdo zane-marjala in sabotirala. V naših prilikah je že to veliko, da minister socialne politike stopi pred javnost in na konkretnih nujnih vprašanjih pokaže, da so mu stvari na področju socialne politike znane in da jih misli vsaj v neki meri naglo rešiti. Upamo, da bo sedaj dr. Gosar tudi dejansko izvedel ta program dela in pomagal v smislu svoje izjave brezposelnim do dela in prepotrebni socialno političnim ustanovam, zlasti pa borzam dela, do nadaljnjega poslovanja vsaj v tej obliki in na tej podlagi, kakor se vrši sedaj.

V **Narodni skupščini** se vrši ljut besedni boj med buržuazno opozicijo in vlado, in dasi se v govorih iznaša marsikateri očitek, ki gre zlasti na rovaš predsednika šeste vlade, Uzunovića, se vlada vendar krčevito drži svoje proračuna in svoje politike. Zadnjič je močno zarogovill predsednik samostojne demokratske stranke, Pribičević, ki si je zlasti privoščil predsednika vlade Uzunovića. Uzunović se je branil na svoj znani način, ovekovečil se je pa zlasti s pripombo, da vlada ne more pomagati žrtvam potresa, ker se morajo prej »hladnokrvno« zbrati podatki o dejanski in resnični škodi, ki so jo posamezniki utrpeli in kateri naj se medtem rešijo pri svojem sosedu, če ni potres tudi temu že porušil hišo. In ko je gospod Uzunović rešil tako modro vprašanje potresa, je nar. skupščina

nadaljevala z debato o — lanskoletnih poplavih. Tako se pri nas pomaga narodu v nesreči. Narod je lahko s tem zadovoljen. Vladni predsednik mu je vendar povedal, kako naj si pomaga: Zateče naj se k sosedu. . . Če ni narod niti s tem še zadovoljen, je očitno neobjektiven, še več, očitno od koga nahujskan.

Mednarodni Rdeči križ je ponudil od potresa prizadetim krajem mednarodno pomoč. Vlada je pa to pomoč odbila, češ, da bo sama skrbelo za »postradale«. Kako skrbi, smo videli. Vprašamo se vendar, če ne bo ta zunanja ponudba vendar vsaj v toliko vplivala v Belgradu, da bo vlada, vsaj z ozirom na tujino, nekaj vendar ukrenila, da ne bo svet mislil, da so ji poplave in potresi deseta briga. Zato pričakujemo, da bo vendar votirala par tisoč dinarjev. Iz vsega tega sledi, da si je vsaj mednarodni Rdeči križ v svesti, da je treba po tako katastrofalnem potresu prizadetemu ljudstvu pomagati.

Fantazije »Narodnega dnevnika« in »Slovenca«. Na tendenciozne vesti, ki jih širijo demokratiški listi, zlasti »Jutro«, potem »Slovenec« in »Narodni dnevnik« o delavskem pokretu v Sloveniji, zlasti o naši stranki, moramo konstatirati naslednje: Sodelovanje delavskih zaupnikov po volitvah v oblastne skupščine ni prenehalo, marveč se poživlja in krepi ter je pričakovati, da pride v najkrajšem času do ugotovitve močnega delavskega pokreta. Ze te dni se prične v tem oziru organizacijsko delo, ki bo pritegnilo v enoten pokret vse tiste zavedne proletarce, ki v resnici že konsolidacijo. S sodrugi okolo »Enotnosti« in »Napreja«, ki oboji odklanjajo enotnost pokreta, se v tem pogledu ne vrše nikakršni dogovori. Socialistična stranka Jugoslavije v Sloveniji je dovolj samostojna, dovolj čista v svojih načelih in je le podlo obrekovanje, če podtika stranki navedeno časopisje, da je v zvezi s samostojnimi demokrati ali pa klerikalci. V tem pogledu bi le želeli, da bi bili tudi tisti, ki obrekujejo tako načelni, in ki nas hočejo vedno snubiti ter lažejo o teh snubitvah javnosti z očitnim namenom, da bi zopet zanesli nesoglasje v delavski pokret. To pot, gospodje levi, tigri in risi, agenti provokaterji itd., vsem bo izpodletelo, ker se je delavstvo v sedmih letih razkolo in medsebojnega boja že toliko izučilo, da ne bo več

nasedalo varljivim prevaram, ampak bo kot enotna fronta vršilo svoj razredni boj.

Hinavstvo »Slovenca«. Naši klerikalci so v svoji morali nepoboljšljivi. Slovenec, z dne 15. tm. poroča med mariborskimi vestmi, da so socialisti na zadnji občinski seji prinesli predlog, da se uvede tudi za občine Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj spet čisti proporcni volilni sistem, in da se odpravi dosedanj od demokratov predlagani krivični sistem, s katero se večinski stranki prisodijo skoro vsi mandati, manjšini se pa le po milosti prepusti nekaj drobtin. Da demokrati na take predloge molčijo je jasno, a klerikalci ob takih prilikah pokažejo vse hinavstvo. Slovenec sedaj razžaljen spominja nas socialiste, češ, saj smo mi že davno zahtevali proporc in odpravo sedanjega sistema. Saj se je v resnici celo g. dr. Jerovšek zadnjič izjavil na seji, da je on za proporc. Slovenec pa seveda pozabi zdaj povedati, da je g. župan Leskovar, mesto, da bi dal tako važno in že vsem jasno stvar takoj na debato ozir. glasovanje, rajši previdno rekel, da predlog formalno ni nujen, zato naj se odda odseku v študij. Da je to čisto navadna komedija, bo sprevidel vsak človek, ki to razume. — To se pravi, naši klerikalci so v besedah vedno za pravičnost in za demokracijo, v dejanjih pa se ustrašijo in se skrijejo v odseke. — In vendar bi bil celo za klerikalce boljši proporc! Kakor čujemo, so naši klerosi tudi v Beogradu, kjer je deputacija delavcev zahtevala odpravo tega volilnega sistema, rekli so, da bodo to takoj odpravili — po proračunski debati. A to je stvar, ki je nujna in ki bi se dala baš potem budžetnih predlogov najhitreje rešiti.

Sušljajo o sosvetu na ljubljanskem magistratu. Ljubljansko gerentsko vprašanje že tako kriči do neba, da pač ni mogoče več opravičevati te večletne kršitve občinske samouprave. Za nas je danes važna samo izprememba volilnega reda, po izpremembi pa razpis volitev. Drugih komedij ni treba, ker se z njimi ne popravi storjena krivica ljubljanskemu prebivalstvu.

Sovražnik delavskih kolektivnih pogodb je tudi Bernotova okolica. Zvičajnost Bernota je obče znana. Nihče ga niti tožiti ne mara več, ker ve, da bo imel s tem le stroške, čeprav koga žali. In reči moramo, da je za tako ravnanje, kakor ga uganja Bernotov list, najboljšo orožje preziranje. Kdor še ni spoznal resnicoljubnosti tega lista, temu pač ni pomagati. Sedaj se je spravil nad tiskarsko organizacijo in ji očita, da mu ne da delavcev in da je v kartelu s kapitalisti. Poročilo je ponavadi zavito. Ti ljudje so res ustno zahtevali osobje pri organizaciji, toda ker tudi ta organizacija pozna ljudi, ki se sučejo tam okolo, je zahtevala, da napravi pismeno vlogo na organizacijo. Te vloge pa Bernotovci niso napravili, pač pa sedaj obrekujejo organizacijo, da jim ni dala delavcev. Tiskarska organizacija si je izbojevala nekaj boljši socialni položaj s svojo žilavostjo, ki bi ga želeli vsem strokovnim organizacijam in Bernotovci pravijo v svojem listu, da to ni prav. S tem Bernotovci najbolj dokazujejo, da krog ljudi tam okolo nima načel, ne socialnega čuta, pač pa je prav velika godlja v nekaterih glavah teh ljudi, ki razlagajo ubogemu zaslepljenemu delavstvu svoje zmešano in pogostoma hudobno filozofiranje. Tudi Bernotovci so dolžni izpolnjevati kolektivno pogodbo tiskarske organizacije, kakor vsa druga tiskarska podjetja. In če nimajo te volje, je znak, da imajo dvig socialnega položaja delavstva le na jeziku, ne pa v srcu. Tako prihaja tista Bernotova okolica, ki je pri oblastnih volitvah igrala tako žalostno vlogo, tudi v vprašanju delavskih kolektivnih pogodb kot specialiteta, ki hoče kršiti kolektivno pogodbo, ki jo je sklenila ena najmočnejših strokovnih organizacij s podjetniki.

Kmetijska razstava. Malokomu je morda znano, da obstoja Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani že 160 let. V proslavo te 160-letnice priredi družba v nizu dosedanjih kme-

tijskih prireditev na Ljubljanskem velesejmu posebno pestro in pregledno razstavo. Predpriprave so že v polnem teku, organizacija v razmahu. Program se bo letos torej še razširil, dasi so le skromna sredstva na razpolago. Dobra volja, moralna in gmotna podpora in želja po nadaljnjem napredku na začrtani poti, pa premagajo vse težave in naj so na videz še tako velike. Poleg strokovno-poučnega oddelka, ki bo obsegal poljedelstvo, travništvo, živinorejo, vinarstvo, sadjarstvo, gospodar. stavbe, planšarstvo, agrarne operacije in kmetijsko strokovno književnost, se bo priredila tudi velika mlekarška razstava, razstava kmetijskih strojev in orodja, razstava vina, razstava konj in goveje živine. Nadalje je na programu razstava izdelkov kmetijske industrije, drobnice, čebelarška razstava, razstava sadja in zelenjave. Agilen odbor je že s polno paro na delu, da izvede široko začrtani program v proslavo 160-letnice obstoja Kmetijske družbe, ponajveč pa iz vzgojno-poučnih in stanovskih razlogov. Ogleb bodoče kmetijske razstave bo navdal vsakega pripadnika tega stanu s samozavestjo in z jasnejšim pogledom v lepšo bodočnost.

Ta teden je zapustilo delo več delavcev iz Medžimurja in Hrvaške pri podjetju Dukić. Dasi smo vsi delavci siromašni in zatirani in nas vse tepe isti bič, vendar pa trboveljski rudarji gledajo te ljudi bolj po strani. To pa največ po njihovi krivdi, dasi so siromaki, toda reči moramo, da so si mnogi krivi sami. Delajo nadure, ne da bi zahtevali 50%, do česar so po zakonu upravičeni. Pokoravajo se vsakim šikanam, ne brigajo se za organizacijo, ne čitajo delavskega časopisa. In tako morajo zraven njih še stari rudarji prenašati vse najslabše, čeprav so že dolga leta zaposleni na dnevnem kopu Doberna. Od lanske redukcije, ko so bili pri rudniku odpušteni, in ob enem pri Dukiću sprejeti, ne dobivajo več premoega in delati morajo mnogo bolj in za manjšo plačo. Vse te ljudi je znalo podjetje Dukić dobro izkoristiti, tako, da danes drug drugega povprašujejo, kako priti iz tega nevdzdržnega stanja. Pa Medžimurci in Hrvati, ki so po večini sami kmetje, in ki so samo po zimi tukaj, si pomagajo na ta način, da pustijo na spomlad delo in gredo na svoja polja delati. Kako pa naj si pomagajo naši delavci, ki so odvisni le od vsakdanjega zaslužka, in ki imajo še veliko družino. Druge pomoči ni, kot da se organiziramo v socialističnih organizacijah. Pa naj si bo to Hrvat ali Slovenec. In videli boste, da si z močnimi organizacijami priborimo vse. Ne bo vam treba delati nadure. V 8 urah bomo morali zaslužiti toliko, da bomo vsaj človeško živeli, ne pa tako, kot je sedaj, da se ne moreš ne obleči in ne najesti, ko greš v službo. Pri nas v Trbovljah ne slišiš drugega, kot samo tarnanje. Ako greš v trgovino, ali h kakemu obrtniku, se vsak pritožuje, da mora dati vse na kredit. Pa saj ni čudno, saj nimaš niti za najpotrebnejše, kaj še za obleko. Sedaj so vsaj obrtniki in trgovci spregledali, da če delavec nima zaslužka, potem tudi ta dva nimata obstoja. To se je najbolj pokazalo pri oblastnih volitvah, ko jih je mnogo glasovalo za našo listo. Priporočati bi jim bilo, da opustijo še meščanske časopise in se naročajo na »Delavsko politiko«, ker le ta predstavlja večino v Trbovljah. Nam delavcem je zelo težko gledati v vaših lokalih meščansko časopisje »Jutro« in »Slovenec«. Ker vemo, da so zastopniki meščanskih listov glasovali za davek na delavce, katerega gre iz Trbovelj okoli 90.000 Din mesečno.

Influenca v Mariboru. Obolenja so v našem mestu v tem tednu močno razširjena, tudi med mladino, tako, da je v šolah skoro v vsakem razredu 8—12 bolnikov. Drž. moško učiteljske so danes zaprli za par dni. Mestni fizikat je poročal komaj o par, v treh tednih o 24 slučajih. Med mladino in tudi starejšimi je bolezen bolj lahkega značaja. Baje se ministrstvo zdravlja peča z mislijo, za 5 do 6 dni zapreti vse šole. A pri nas jih bodo najbrž zaprli, ko bo epide-

mija že prešla. Tako je sploh v vseh ozirih v naši upravi radi prevelikega birokratizma, ker mora vsako hga-telo sam gospod minister odločiti — Nimamo n. pr. še določbe, kdaj in kako naj se stranišča snažijo!

Tovarna Volta na Koroški cesti je v ponedeljek 14. tm. zvečer skoro popolnoma pogorela in so vsi stroji uničeni. Volta je bila v glavno last propadle Slavenske banke. Škoda je ogromna. Tovarna je bila zavarovana. Vsekakor je s tem požarom prišlo zopet precej ljudi ob svoj zaslužek.

Blatne pešpoti v Mariboru. Na cestah, ki vodijo zlasti na periferijo mesta, je sedaj tako blato, da človek ne ve, kako bi pregazil, da ne obtiči. Pešpoti naj se sedaj, ko se ob solncu zemlja močno taja, nasipljejo s peskom. — Ko bo že enkrat suho, bo nepotrebno.

Lajtersperk in Krčevina se name-ravata kot občini združiti v eno občino, da bi lažje zmogli vršiti svoje občinske dolžnosti glede oskrbe cest, zidave hiš in drugo. Ko bo stvar še bolj odločena, bomo natančneje poročali. Vsekakor je združevanje manjših občin v eno večjo zelo velikega gospodarskega pomena in novi, projektirani obč. zakon predvideva take družitve.

Usoda steklega človeka iz Št. Lenarta. V petek, dne 17. t. m. popoldne so pripeljali iz Št. Lenarta steklega človeka, zvezanega na nogah in rokah in naloženega na tovorni avto — pred mariborsko policijo. V bolnišnici ga niso hoteli sprejeti, ker je za slučajne steklosti predviden samo Pasteurjev zavod v Celju. Policija seveda tudi ni vedela, kako in kaj, zlasti, ker se je motor avta pokvaril. In tako so stali s tem nesrečnim človekom par ur pred policijo — saj mu menda ni bilo več pomoči, ker je steklost že zastarela. A vprašamo, zakaj zdravnik iz Št. Lenarta, ki ga je baje dirigiral v Maribor, že od tam ni telefonično ukrenil potreb-

no, ker bi menda moral vedeti, da v Mariboru ni Pasteurjeve postaje. — Ljudje so seveda v gručah gledali ubogega, od žeje in muk zevajočega človeka. — Naj bo ta slučaj memento ljudem zlasti na deželi, da se čuvajo, ako jih kak pes ugrizne in naj se raje takoj podajo v Celje, kjer se lahko rešijo.

Šiška.

Proletarski oder »Svobode« v Šiški. V soboto, 19. t. m. ob 8. uri otvori z zabavnim večerom dramsko-godbeni odsek v restavraciji Gorenjski kolodvor (gost. Kregar), proletarski oder »Svobode« v Šiški. Spored otvoritve: recitacije, komični prizori, šaljiva pošta, godba, ples, konfeti itd. Vstopnina prosta. Prostovoljni prispevki za proletarski oder se hvaležno sprejemajo. — V nedeljo, 20. t. m., pa nastopita prvič skupno drama in godba. Vprizori se rusko dramo v 3. dej. »Spavaj moja deklica« pod vodstvom režiserja s. Pretnarja. Med odmori svira Jazzband orkester pod vodstvom predsednika odseka in kapeln. s. Udovč. — Po kratkem času in trdem delu se je vendar posrečilo »Svobodi« v Šiški postaviti lastni proletarski oder in Jazzband-orkester, ki je bil komaj pred 4 meseci ustanovljen. Bil pa je s. kapelnik vztrajen in upamo, da bo še nadalje vodil orkester s takim uspehom in vztrajnostjo. — Močno se je zavzel za proletarski oder tudi s. Bergant, ki je požrtvovalno vodil vse delo, za kar se mu tem potom lepo zahvaljujemo. Omeniti moramo nadalje s. Blaža Stern, ki je nalašč zato, da pomaga proletarskemu odru, prišel iz Tržiča in ki se nam je s svojo požrtvovalnostjo tako prikupil, da ne najdemo izraza in moramo »Svobodi« v Tržiču le čestitati, da ima v svoji sredini take sodruge. Finančno so nam pripomogli tudi lesni in živilski delavci,

za kar se jim zahvaljujemo. — So drugi, prihitite v soboto in nedeljo vsi na našo prireditev in otvoritev prvega proletarskega odra v Ljubljani! — Kakor smo z vztrajnim delom postavili proletarski oder, tako postavimo lahko tudi Delavski dom, ki bo res zaslužil to ime. Pogum, so drugi in sodružice budeče se Šiške!

Šoštanj.

Del. tel. in kul. društvo »Svoboda« Šoštanj priredi v soboto, dne 19. februarja, ob 8. uri zvečer v Zadržnem domu, veliko »Maškerado«, združeno z raznimi drugimi zabavami. Dostojne maske so vabljeni in dobrodošle. Najbolj originalna maska dobi lepo spominski nagrado. Vstopnina 5 Din, za maske 3 Din. Vabljeni ste vsi, kateri ste veselega srca. Igra tamburaški zbor »Svoboda« Velenje. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Trbovlje.

Trboveljska »Svoboda« priredi v nedeljo, dne 20. februarja v dvorani Delavskega doma »Maškerado«, katera obeta biti ena najboljših v letošnjem predpustu. Veliko zanimanje vlada posebno med mladino za to prireditev.

Zabukovca.

Del. tel. in kul. zveza »Svoboda« podr. Zabukovca priredi v nedeljo, dne 27. februarja 1927, v gostilniških prostorih sodr. Ivo Coceja v Migojnicah, »Maškeradni večer«. Poleg drugih zabavnih točk, je na sporedu nastop pevskega odseka »Svobode«. Najlepša maska dobi lepo nagrado, ki jo določi posebna komisija. Začetek ob 19. (7.) uri zvečer. Vstopnina prostovoljna. Ker bo ta večer zelo zabaven, prosimo vse prijatelje zabave in plesa, da se ga sigurno udeležijo. — Odbor.

Zagorje ob Savi.

I. delav. telovadno akademijo bo priredila v nedeljo, 20. t. m., »Svoboda« v Zagorju v »Zadržni dvorani« ob 5. uri pop. Opozarjamo vse sosednje podružnice, da se te prireditve v kolikor mogoče velikem številu udeležijo. — Obenem vabimo tudi na veliko maškarado, ki bo v nedeljo 27. t. m. ob 6. uri zvečer. Obširen spored in prosta zabava. Igra orkester pod vodstvom sodr. Ravnikarja.

Kino.

KINO »DIANA«, STUDENCI

Od sobote, dne 19. februarja do vključno torka, dne 22. februarja Harry Hill v senzacionalnem, kriminalnem filmu »Detektivski dvojni«. Film je vreden svetovne slave. Originalen do najmanjše stvarce. Niti eden ameriških filmov ni pokazal toliko novih senzacij, kolikor en sam del tega filma. Tehnično čudo. Filmu pojejo hvalešpeve v vseh svetovnih kinih. Burni doživljaji, kakor: srečanje obeh nasprotnikov v kabini aeroplana, v ječi svetilnika, na jako opasni poti itd., končno pa katastrofa na otvoreni progi in sicer karambo br-zovlaka z avtomobilom. — Pride: Od 23. do 255: Največja senzacija: Velika krivica. — Od 26. februarja do 1. marca pa: Charlie Chaplin. — V sobotah, nedeljah in praznikih ciganska godba.

Kaj je »Mastelin«?

»Mastelin« je prašek za prašiče po živino-zdravniško preizkušenem receptu, sestavljen iz aromatičnih zelišč. Kakor: Kalmus. Encian i. dr., kar povzroča prebavo in tek. »Mastelin« vsebuje grenko sol, povzročča čiščenje notranjih organov. »Mastelin« utrjuje organizem pri živalih na splošno. Trditev, da bi se živali redile od praška samega, bi bila neutemeljena. Vsekakor pa se tek pri reji prašičev nebrojokrat ustavi pri najboljši hrani. Takrat je potrebno dodejati Mastelin, z njim se obnovi tek in prepreči v mnogih slučajih razne bolezn. »Mastelin« prepreči radi tega predčasno klanje prašičev. Vsakomur je znano, da pri predčasnemu klanju živali ni dobička, pač pa zguba na premoženju. »Mastelin« dobi v vseh trgovinah na deželi za mali denar. Zavitki so po 3 in 6 Din. Uporaba je na vsakem zavitku navedena. — Glavna zaloga: A. Kosec, Maribor.

V VELETRGOVINI TRGOVSKEGA DOMA V MARIBORU

BELI TEDEN

Krasna dekoracija po vseh prostorih. Velikanska izbira znano najlepšega blaga. Beli teden v Trgovskem domu nudi cenj. odjemalcem izvanredno nizke cene.

Odredil sem v belem tednu, kot za reklamno prodajo **BOMBAZIN-A** kot najboljšo znamko za raznovrstno perilo po 14 D.

Nikdo naj ne zamudi si ogledati krasno dekoracijo belega tedna. Največja konfekcijska dvorana v Sloveniji. „GRAND MAGAZIN CONFECTION“ nudi najlepšo konfekcijo za dame in gospode.

J. PREGRAD — TRGOVSKI DOM.

Širite naš list!

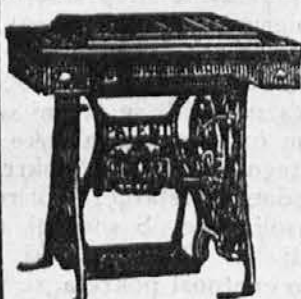
Ceneje kod pri
RAZPRODAJAH
se dobi vsakovrst. manufakturno blago
pri J. TRPIN, Maribor, Glavni trg 17

S. K. SVOBODA, LJUBLJANA

priredi dne 26. februarja 1927 svojo
prvo maškerado pod imenom

„RDEČA NOČ“

v prostorih hotela „Tivoli“ (Švicarija).
Svira Jazzband. Vstopnina 10 D. Začetek ob 8. uri

IVAN JAX IN SIN, LJUBLJANA,
GOSPOSVETSKA 2.

ŠIVALNI STROJI

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Kayser, Waffensrad (Orožno kolo). Pietilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke! — Cenike franco in zastonj!

KMETOVALCI POZOR!

Kar je bilo nekdanj, to velja tudi danes. Uporabljajte staro, vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za živino, posebno za prašiče.

„MASTELIN“

zakonito zavarovana znamka. Samo poskusite in prepričali se bode! Dobi se v vseh trgovinah na deželi in glavni zalogi A. KOSEC, Maribor.

MOŠKE OBLEKE, KLOBUKE,

perilo, čevlje, dežne plašče, dežnike, palice, nogavice i. t. d. kupite najcenejše in najboljše pri

Jakob Lah, Maribor, samo Glavni trg 2.